

TURIZM SOHASINI SAMARALI RIVOJLANTIRISH

Azimova Shahrizoda

Toshkent kimyo xalqaro universiteti, turizm fakulteti, talabasi

Annotatsiya

O‘zbekistonda turizmni rivojlantirish nafaqat iqtisodiy farovonlikka intilish, balki mamlakatning o‘ziga xos merosi, rang-barang an’analari va samimiyl mehmondo‘stligini dunyoga ko‘rsatishga intilishdir. Infratuzilmaga sarmoya kiritish, barqaror amaliyotni targ‘ib qilish, tarixiy obidalarni saqlash va innovatsiyalarni qo‘llab-quvvatlash orqali O‘zbekiston jahon sayyoohlari orasida aks-sado beradigan va madaniyatlararo o‘zaro tushunishni rag‘batlantiradigan rivojlanayotgan turizm sanoati uchun zamin yaratmoqda. Ushbu maqolada turizm sohasini samarali rivojlantirish bo‘yicha olib borilayotgan sa’y-harakatlar va islohotlar haqida ma'lumotlar berilgan.

Kalit so'zlar: turizm, infratuzilma, iqtisodiy o'sish, iqtisodiyot, madaniy meros.

Аннотация

Развитие туризма в Узбекистане – это не только стремление к экономическому процветанию, но и желание показать миру уникальное наследие страны, колоритные традиции и искреннее гостеприимство. Инвестируя в инфраструктуру, продвигая устойчивые практики, сохраняя исторические места и поддерживая инновации, Узбекистан закладывает основу для процветающей индустрии туризма, которая находит отклик у путешественников со всего мира и способствует межкультурному пониманию усилий и реформ для эффективного развития. дан туристический сектор.

Ключевые слова: туризм, инфраструктура, экономический рост, экономика, культурное наследие.

Abstract

The development of tourism in Uzbekistan is not only a desire for economic prosperity, but also a desire to show the country's unique heritage, colorful traditions and sincere hospitality to the world. By investing in infrastructure, promoting sustainable practices, preserving historic sites, and supporting innovation, Uzbekistan is laying the groundwork for a thriving tourism industry that resonates with global travelers and promotes cross-cultural understanding information about the efforts and reforms for the effective development of the tourism sector is given.

Key words: tourism, infrastructure, economic growth, economy, cultural heritage.

KIRISH

O‘zbekistonning turizm sohasiga so‘nggi yillarda hukumat tomonidan katta e’tibor qaratilayotgani iqtisodiy o‘sishni ta’minlash uchun mamlakatning boy madaniy merosi va tabiiy go‘zalliklaridan foydalanishga qaratilgan strategik majburiyatni aks

ettiradi. Infratuzilmani yaxshilash, barqaror turizm amaliyotini targ‘ib qilish va tashrif buyuruvchilar tajribasini oshirishga qaratilgan maqsadli sa’y-harakatlar natijasida O‘zbekiston Markaziy Osiyoda yetakchi yo‘nalish sifatida paydo bo‘lishga tayyor. Ushbu maqola O‘zbekistonda turizmga qaratilayotgan e’tiborni o‘rganib, soha o’sishiga turtki bo‘lgan hukumatning asosiy tashabbuslari va sanoat o‘zgarishlariga e’tibor qaratadi.[5]

ADABIYOTLAR TAHLILI VA TADQIQOT METODOLOGIYASI

O‘zbekiston hukumati turizm salohiyatini iqtisodiy rivojlanish va yangi ish o‘rinlari yaratishning asosiy omili sifatida e’tirof etib, sohani qo‘llab-quvvatlash bo‘yicha qator tashabbuslarni amalga oshirishga olib keldi. “O‘zbekiston 2035” strategiyasida barqaror iqtisodiy o‘sish istiqbollari belgilab berilgan bo‘lib, turizm sarmoya va rivojlanish uchun ustuvor tarmoq sifatida belgilangan. Turizmni rivojlantirish davlat qo‘mitasining tashkil etilishi hukumatning O‘zbekistonni yetakchi sayyoqlik yo‘nalishi sifatida targ‘ib qilish va tashrif buyuruvchilarning umumiyligi tajribasini oshirishga intilishini ta’kidlaydi. Infratuzilmani rivojlantirishga yo‘naltirilgan investitsiyalar sayyoqlik yo‘nalishlariga kirish imkoniyatini yaxshilash va O‘zbekistonda umumiyligi sayohat tajribasini oshirishda hal qiluvchi rol o‘ynaydi. Aeroportlar, yo‘l tarmoqlari va jamoat transporti tizimlarining modernizatsiya qilinishi tashrif buyuruvchilarning qadimiyligi shaharlardan tortib, go‘zal manzaralargacha bo‘lgan mamlakatning turli diqqatga sazovor joylari bilan tanishishini osonlashtirdi. Tezyurar temir yo‘l aloqalari va raqamli platformalar orqali yaxshilangan ularish muammosiz sayohatni osonlashtirdi va mintaqalar bo‘ylab turizm o‘ishini oshirdi. O‘zbekistonning madaniy merosi, jumladan, YuNESKOning Butunjahon merosi ob’ektlari va an‘anaviy hunarmandchilik asl tajribani izlovchi sayyoqlar uchun katta qiziqish uyg‘otadi. Hukumat O‘zbekistonning o‘ziga xosligini namoyish etish va madaniyat ixlosmandlarini jalb qilish uchun merosni asrab-avaylash, madaniy festivallar va hunarmandchilik mahoratini oshirishga ustuvor ahamiyat berdi. “Ipak yo‘li” sayyoqlik dasturi kabi tashabbuslar mintaqaning tarixiy ahamiyatini ta’kidlab, jahon auditoriyasini o‘ziga jalb etadigan ajoyib tajribalarni taklif etadi.[4]

Barqaror turizm bo‘yicha global tendentsiyalarga muvofiq, O‘zbekiston ekologik toza tashabbuslar, jamoatchilik asosidagi turizm loyihalari va mas’uliyatli sayohat amaliyotlarini qo‘llab-quvvatlashdi. Milliy bog‘larda ekoturizmni targ‘ib qilish, mahalliy aholi xonardonlarini qo‘llab-quvvatlash, qo‘riqlanadigan hududlarda tabiatni muhofaza qilish borasidagi sa’y-harakatlar mamlakatning tabiiy muhitini asrab-avaylash, mahalliy hamjamiyatlarni turizmni rivojlantirishga keng jalb etishga intilayotganidan dalolat beradi. O‘zbekiston mas’uliyatli turizm amaliyotini targ‘ib qilish orqali sohaning uzoq muddatli barqarorligini ta’minlash va uning atrof-muhitga ta’sirini minimallashtirishni maqsad qilgan. Xalqaro turizm tashkilotlari, xususiy sektor hamkorlari va sanoat manfaatdor tomonlari bilan hamkorlik O‘zbekistonni jahon turizm xaritasida raqobatbardosh davlat sifatida tanitishda muhim ahamiyat kasb etdi.

Turizm mutaxassislari uchun o‘quv dasturlari, turoperatorlar uchun akkreditatsiya sxemalari va turar joy provayderlari uchun sifat standartlari sohada umumiy professionallik va xizmat ko‘rsatish sifatini oshirdi. Mukammallik va doimiy takomillashtirish madaniyatini yuksaltirish orqali O‘zbekiston tashrif buyuruvchilar tajribasini oshirish va sayyoohlar uchun qulay joy sifatida ijobiy obro‘ga ega bo‘lishni maqsad qilgan.[3]

MUHOKAMA VA NATIJALAR

O‘zining boy madaniy merosi, tarixiy obidalari va go‘zal tabiat bilan O‘zbekistonning sayyoqlik yo‘nalishiga aylanishi uchun ulkan salohiyat mavjud. Hukumat turizmni iqtisodiyotning strategik tarmog‘i sifatida joylashtirishni maqsad qilgan ekan, O‘zbekistonda turizm industriyasini barqaror rivojlantirish bo‘yicha samarali strategiyalarini amalga oshirish zarurati tug‘iladi. O‘zining noyob aktivlaridan foydalanish, innovatsiyalarini o‘zlashtirish va infratuzilmani yaxshilash orqali O‘zbekiston tobora ortib borayotgan xalqaro sayyoohlarni jalb qilishi va iqtisodiy o‘sishni rag‘batlantirishi mumkin.O‘zbekistonning tarixiy shaharlari, jumladan, Samarqand, Buxoro va Xiva o‘zining me’moriy mo‘jizalari va madaniy ahamiyati bilan mashhur YuNESKOning Butunjahon merosi ob’yeqtłari hisoblanadi. Ushbu madaniy merosdan foydalanish uchun ushbu ob’ektlarni asrab-avaylash, an'anaviy hunarmandchilikni targ‘ib qilish va O‘zbekistonning boy tarixini ko‘rsatadigan haqiqiy tajribalarni taqdim etish juda muhimdir. O‘zbekiston merosni asrab-avaylash, madaniy festivallar va mahalliy hunarmandlarga sarmoya kiritib, butun dunyo bo‘ylab madaniyat ixlosmandlari va tarix ishqibozlarini o‘ziga jalb etadigan ajoyib tajribalar yaratishi mumkin.O‘zbekiston tarixiy diqqatga sazovor joylar bilan bir qatorda Qizilqum cho’llaridan Tyan-Shan tizmasidagi tog‘largacha bo‘lgan ajoyib manzaralarga ega. Ekologik turizm, sarguzasht sportlari va oshpazlik tajribalarini o‘z ichiga olgan sayyoqlik takliflarini diversifikatsiya qilish immersiv va haqiqiy tajribalarni izlayotgan sayohatchilarining keng doirasini jalb qilishi mumkin. Barqaror turizm amaliyotlarini ishlab chiqish, jamoatchilik asosidagi sayyoqlik tashabbuslarini qo‘llab-quvvatlash va yo‘ldan tashqari yo‘llarni targ‘ib qilish orqali O‘zbekiston sayohatchilarining turli manfaatlarini qondirishi va tashrif buyuruvchilarining qolish muddatini uzaytirishi mumkin.Infratuzilmani rivojlantirish turizm tajribasini oshirish va O‘zbekiston bo‘ylab uzlusiz sayohatni osonlashtirishda hal qiluvchi rol o‘ynaydi. Transport tarmoqlarini takomillashtirish, turar joy imkoniyatlarini yangilash va raqamli platformalar orqali ulanishni kuchaytirish sayyoqlik yo‘nalishlariga kirish imkoniyatini sezilarli darajada oshirishi mumkin.[2]

Zamonaviy infratuzilmaga sarmoya kiritish orqali O‘zbekiston tashrif buyuruvchilar tajribasini yaxshilashi, sayohat vaqtlarini qisqartirishi hamda qulaylik va qulaylik izlayotgan sayohatchilarining o‘zgaruvchan ehtiyojlarini qondirishi mumkin.Turizm sohasining barqaror rivojlanishini ta’minlash uchun turizm mutaxassislarini tayyorlash va salohiyatini oshirishga sarmoya kiritish muhim

ahamiyatga ega. Ekskursiya gidlari, mehmono'stlik xodimlari va xizmat ko'rsatuvchi provayderlar uchun ta'lif va malaka oshirish dasturlarini taqdim etish sanoatdagi xizmatlar va takliflar sifatini oshirishi mumkin. Mehmono'stlik madaniyati, professionallik va madaniy malakani oshirish orqali O'zbekiston tashrif buyuruvchilarning umumiy tajribasini oshirishi va sayyoohlar uchun qulay joy sifatida ijobjiy obro' qozonishi mumkin. Xalqaro sayyoohlik tashkilotlari, sayyoohlik agentliklari va manfaatdor tomonlar bilan hamkorlik O'zbekistonni jahon miqyosida yetakchi sayyoohlik yo'nalishi sifatida tanitishda muhim ahamiyatga ega. Sayohat yarmarkalarida, madaniy tadbirdarda va marketing kampaniyalarida qatnashish O'zbekistonning diqqatga sazovor joylari va noyob savdo nuqtalari haqida xabardorlikni oshirishi mumkin. Raqamli marketing vositalari, ijtimoiy media platformalari va strategik sheriklikdan foydalanish orqali O'zbekiston maqsadli auditoriyaga samarali erisha oladi va o'zini butun dunyo bo'ylab sayohatchilar tashrif buyurishi shart bo'lgan manzil sifatida ko'rsatishi mumkin.[1]

XULOSA

O'zbekistonda turizmga qaratilayotgan e'tibor mamlakatni noyob madaniy tajribalar, tabiiy diqqatga sazovor joylar va tarixiy ahamiyatga ega bo'lgan jo'shqin va rang-barang sayyoohlik yo'nalishi sifatida joylashtirishga qaratilgan strategik qarashni aks ettiradi. Hukumat tashabbuslari, infratuzilmani rivojlantirish, barqaror amaliyot va sanoat hamkorligi orqali O'zbekiston turizm sohasida barqaror o'sishga yo'l ochmoqda. O'zbekiston o'zining kuchli tomonlarini ishga solib, muammolarni hal etish orqali ko'payib borayotgan xalqaro sayyoohlarni jalb etishga, iqtisodiy taraqqiyotga turtki berishga, mamlakatning go'zalligi va mehmono'stligini dunyoga namoyish etishga tayyor.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1.Tuxliyev I.S., Xaitboyev R., Tursunova G.R. Turizm asoslari. O'quv-uslubiy murakkab. - Samarqand, SamISI, 2013. - 372 b.[1]

2.Qudratov G.H., Pardayev M.Q., Otaboyev R. O'zbekistonda turizm salohiyati va uni rivojlantirishda davlat siyosatining asosiy yo'nalishlari. // xizmat ko'rsatish va turizm sohalarini rivojlantirish: muammolar va ularning yechimlari. - T.:Iqtisodiyot va moliya, 2008. - b. 61-70.[2]

3.Hayitboyev R., Sattarov A. Turizm marshrutini ishlab chiqish texnologiyasi. Samarqand, 2011 yil.[3]

4.Matyakubov U.R. —Ekologik vaziyatni hisobga olgan holda turizmnинг samaradorligi takomillashtirish yo'nalishlari va istiqbollari mavzusida. nomzodlik dissertatsiyasining konspekti. – Samarqand, 2011. – 12 b.[4]

5.Halikulov A.N. —Mehmonxonalarda xizmat ko'rsatish sifati va samaradorligini oshirish imkoniyatlar dissertatsiya konspekti. Abstrakt. – Samarqand, 2010. – 25 b.[5]